

Силабус курсу

Професійна комунікація

Ступінь вищої освіти – магістр
Освітньо-професійна програма
«Соціальна педагогіка»
Дні занять: згідно розкладу.
Консультації: вівторок 14.00, ауд.
232

Рік навчання: I, Семестр: I
Кількість кредитів: 3
Мова викладання: українська

Керівник курсу	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти і менеджменту соціокультурної діяльності Лещук Галина Василівна
Контактний телефон викладача	097 29 89 678
E-mail	h.v.leshchuk@gmail.com
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)

Опис дисципліни

Дисципліна «Професійна комунікація» спрямована на розвиток комунікативних компетенцій фахівців у сфері соціальної педагогіки, вміння вирішувати професійні конфлікти, підвищення ефективності взаємодії з клієнтами, вміння долати комунікативні бар'єри та труднощі, ознайомлення із практиками ефективної комунікації в умовах соціально-педагогічної діяльності.

Структура курсу

Години (лек./сем.)	Теми	Результати навчання	Завдання
4/2	1. Міжособистісна комунікація як процес	Вивчити структуру мовленнєвої комунікації. Засвоїти особливості організації і розвитку мовленнєвої комунікації. Усвідомлювати взаємозв'язок	Питання для самоконтролю, практичні завдання, питання для аналізу та роздумів.

		мовлення і взаєморозуміння. Виявити особливості мовлення в соціально-орієнтованому спілкуванні. Розкрити роль мовлення як засіб ствердження соціального статусу.	
4/1	2. Вербальна та невербальна комунікація	Вивчити особливості вербальної комунікації в міжособистісному спілкуванні. Засвоїти сутність і місце невербальної комунікації в міжособистісному спілкуванні. Виявити особливості невербальної комунікації та функції невербальних повідомлень.	Завдання для самостійної роботи, відеоінтерв'ю.
2/1	3. Комунікативна компетентність фахівців у сфері соціальної педагогіки	Розкрити суть, структуру та умови формування комунікативної компетентності фахівців у сфері соціальної педагогіки. Засвоїти методи, форми та засоби формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців у сфері соціально-педагогічної діяльності	Питання для самоконтролю, питання для роздумів, практичні завдання.
2/1	4. Комунікативні	Засвоїти суть	Завдання для

	бар'єри, їх види й способи подолання.	порушень, бар'єрів, труднощів спілкування, понять «дефіцитне спілкування», «дефектне спілкування», «деструктивне спілкування».	самостійної роботи, тести.
2/1	5. Вплив та маніпулювання у сфері соціально-педагогічної діяльності	Вивчити основні стратегії впливу на людину. Проаналізувати роль маніпуляцій у спілкуванні та тактики впливу. Навчитись прийомам самопрезентації як засобу впливу.	Питання для самоконтролю, питання для роздумів, практичні завдання.
2/2	6. Техніки ефективної комунікації.	Засвоїти поняття, критерії і рівні успішності спілкування. Проаналізувати стиль спілкування як фактор успішності. Навчитись обирати оптимальний стиль спілкування.	Питання для самоконтролю, питання для роздумів, практичні завдання.
2/2	7. Альтернативна і допоміжна комунікація у роботі з дітьми із труднощами комунікативної взаємодії	Засвоїти суть поняття «альтернативна та допоміжна комунікація». Проаналізувати особливості застосування засобів альтернативної та допоміжної комунікації.	Питання для самоконтролю, питання для роздумів, практичні завдання.
2/1	8. Практичні комунікаційні кейси в соціально-педагогічній діяльності	Розкрити зміст комунікативної взаємодії з різними цільовими групами в соціально-	Завдання для самостійної роботи, розробка програми

		педагогічній діяльності	супроводу дитини з особливими освітніми проблемами
--	--	-------------------------	--

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Уміння спілкуватися усно та в письмовій формі державною мовою; володіти базовими навичками комунікації іноземною мовою; здійснювати ділову комунікацію з метою отримання інформації, необхідної для вирішення завдань діяльності; шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел
ЗК 2	Здатність усвідомлювати потребу у професійному саморозвитку; вдосконалювати наявні професійні уміння та навички відповідно до вимог професійного середовища та розвивати нові професійно-значущі якості; адекватно оцінювати позитивні зміни у професійній діяльності та оволодіння новими знаннями та методами професійної діяльності на основі використання сучасних інформаційних технологій. Готовність до ведення дистанційної освітньої та консультативної діяльності, використання комп'ютерних і мультимедійних технологій у викладацькій діяльності
ЗК 3	Здатність до прогнозування стратегії професійної діяльності; застосовувати знання та розуміння основних концепцій, теорій та фактів для прогнозування стратегії професійної діяльності, дотримання етичних стандартів у соціально-педагогічній діяльності; визначати шляхи вирішення моральних проблем та приймати адекватне професійне рішення в етичних питаннях; постійно працювати над власними цінностями, поглядами
ЗК 11	Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, знань та пояснень, які їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, а також до осіб, які навчаються
ФК 13	Здатність до координації зусиль різних організацій соціально-педагогічної сфери щодо вирішення соціальних проблем і завдань в інтересах соціального захисту представників груп ризику
ФК 14	Володіння навичками диференціації соціально-педагогічної роботи з клієнтами із врахуванням їх національно-культурного, вікового, гендерного і соціального статусу та індивідуально-психологічних характеристик;

	організація і проведення заходів із профілактики соціально-педагогічних проблем, котрі порушують або гальмують нормальну життєдіяльність особи, сім'ї, групи, громади та суспільства в цілому
	Програмні результати навчання
ПРН 1	Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень; демонструвати лінгвістичні, психологічні, педагогічні, інформаційно-комунікаційні знання з професії, застосовувати їх у процесі викладання соціально-педагогічних дисциплін, організації та проведенні соціально-педагогічного дослідження, впровадження неформальної освіти
ПРН 3	Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію; здійснювати порівняльний аналіз досвіду вирішення соціально-педагогічних проблем, прогнозувати шляхи їх розв'язання; визначати пріоритетні проблеми в соціально-педагогічній практиці, здійснювати соціально-педагогічну роботу з урахуванням змін у нормативно-правових документах.
ПРН 5	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів; встановлювати взаємозв'язки та організувати спільну діяльність з громадськими, соціальними та державними структурами для вирішення професійних завдань; вимірювати досягнення у виконанні поставлених завдань і формулюванні/перегляді цілей; добирати відповідний інструментарій (інтерв'ю, спостереження, анкети, фокус-групи), уміти ними користуватися.

Літературні джерела

1. Абрамович С., Чикарькова М. Мовленнєва комунікація. – К.: Навчально-видавничий центр, 2004. – 500 с.
2. Бэрн Э. Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры / Бэрн Э. – СПб. : Лениздат, 1992. – 400 с.
3. Волкова Н. П. Педагогічні комунікації : навч. посіб. / Н. П. Волкова. – Д. : РВВ ДНУ, 2002. – 92 с.
4. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: теорія, технологія, практика : монографія /Н. П. Волкова. – Д. : Вид-во ДНУ, 2005. – 304 с.

5. Колупаєва А. А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку у загальноосвітні навчальні заклади: Монографія / А.А. Колупаєва. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 458 с.

6. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи. Монографія / А. А. Колупаєва. – К. : САММІТ-книга, 2008. – 270 с. (Серія «Інклюзивна освіта»)

7. Колупаєва А.А. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі: [навч.-метод. посіб.] / А.А. Колупаєва, Е.А. Данілявічутє, С.В. Литовченко. – К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. – 197 с. – Серія «Інклюзивна освіта»)

8. Конфлікти і переговори. Практичне керівництво для менеджерів. Ростов-на-Дону, 1997. – 214 з.

9. Кручек В.А. Психолого-педагогічні основи міжособистісного спілкування: навчальний посібник. – К. : ДАКККіМ, 2010. – 273 с.

10. Лещук Г.В. Основи професійної комунікації. Навчально-методичний посібник. – Тернопіль, 2019. – 52 с.

11. Лещук Г.В. Маніпуляції у соціальній роботі: інструмент професійного впливу чи етична дилема? // Соціальна робота: виклики сьогодення. Збірник наукових праць за матеріалами VIII міжнародної науково-практичної конференції 18-19 квітня 2019 року, м. Тернопіль / За заг. редакції В.Поліщук, С.Калаур, Г.Слозанської. – Тернопіль: ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2019. – С. 122-126.

12. Малахов В.А. Етика спілкування. – К.: Либідь, 2006. – 400с.

13. Мартинчук О.В. Основи корекційної педагогіки: [навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта»] / Олена Валеріївна Мартинчук. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 288 с.

14. Найда Ю.М. Соціальна інклюзія. Стандарти громадсько-активної школи: соціальна інклюзія [метод.посіб.]/Ю.М.Найда, Ткаченко Л.М.- К: ТОВ «Видавничий Дім «Плеяди», 2012.- 68с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ussf.kiev.ua/iearticles/72> - Назва з екрану

15. Лесько О. Й. Етика ділових відносин : навч. посібник / Лесько О. Й., Прищак М. Д., Залюбівська О. Б., Рузакова Г. Г. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 320 с.

16. Мусатов С. О. Педагогічна комунікація: психологічні витоки та особливості / С. О. Мусатов // Особисті післядипломної педагогічної освіти : науково-методичний збірник / за ред. М. Заброцького. – Житомир-Київ : ЖОШПО, 2005. – 196 с.

17. Полозенко О. В. Розвиток комунікативної компетентності соціальних педагогів у процесі психологічної підготовки // Науковий вісник НУБіП України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія. – 2011. № 155(2). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/nvnau_ppf/2010_155_2/10rov.pdf. – Загол. з екрану.

18. Рацул А. Б. Корекційна педагогіка. Навчальний посібник / А. Б. Рацул, І. О. Шишова, О. А. Рацул. – Кіровоград: «КОД», 2012. – 356 с.

19. Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации: Учебное пособие. – СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2002 г. – 461 с.

20. Тімашкова Л. Н. Формування комунікативної компетентності студентів педвузу / Л. Н. Тімашкова. – Мн. : МДЛУ, 2001. – С. 23–24.

21. Трухін І. О. Соціальна психологія спілкування : Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 335 с.

22. Усімбаєва Н. Розвиток професійної компетентності – шлях до підготовки висококваліфікованих фахівців / Н. Усімбаєва // Рідна школа. – 2006. – № 9. – С. 17-19.

23. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування : навч. посібник / Цимбалюк І. М. – К. : ВД “Професіонал”, 2004. – 304 с.

24. Черних О. В. Освіта як комунікативний процес / О. В. Черних. – К. : ТОВ "Поліграфконсалтинг", 2004. – 40 с.

Політика оцінювання

● **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

● **Політика щодо відвідування:** за об'єктивних причин навчання може відбуватись у дистанційній формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 – усне і письмове опитування, практичні завдання, питання для самоконтролю	10
Модуль 2 — усне і письмове опитування, практичні завдання, питання для роздумів, питання для самоконтролю	15
Модуль 3 – Самостійна робота (індивідуальні, практичні завдання)	55
Залік – тести, відкриті завдання	20

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Оцінка (для заліку)
A	90-100	зараховано
B	85-89	зараховано
C	75-84	зараховано

D	65-74	зараховано
E	60-64	зараховано
FX	35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
F	1-34	не зараховано з обов'язковим повторним курсом